

Åk 4 & 5, Bäckseda skola, Vetlanda kommun, Ht-14

Lärandeobjekt

Kunna förklara en reklambilds budskap.

Avgränsning av Lärandeobjektet

Vi avgränsade lärandeobjektet från att eleverna skulle kunna identifiera reklambildernas avsändare samt vara källkritiska och fokuserade istället förståelse för vilka budskap bilderna försökte förmedla.

Kritiska aspekter – dessa var kritiska för den här elevgruppen i denna studie. Eleverna behövde urskilja:

- Reklambilders budskap, som att bilden skapar/förmedlar en uppfattning (*är tänkt att skapa en vilja att köpa på grund av någonting – budskapet är detta någonting, köp detta så....*)
- Att det är känslan som bilden försöker förmedla som gör budskapet, ej egen erfarenhet/känsla man känner av bilden
- Att bildens budskap ej är detsamma som bildens syfte (tex. sälja en produkt)

Exempel på variationsmönster – på någon/några av de kritiska aspekterna

För att eleverna skulle kunna urskilja de kritiska aspekterna, **Reklambilders budskap, som att bilden skapar/förmedlar en uppfattning (*är tänkt att skapa en vilja att köpa på grund av någonting – budskapet är detta någonting, köp detta så....?*) & Att bildens budskap ej är detsamma som bildens syfte (tex. sälja en produkt)**, använde vi oss av nedanstående variationsmönster

Vi visade först nedanstående bild på skidåkaren och berättade att det är en reklambild

Eleverna fick sedan se nedanstående två punkter:

- Köp den här skidresan så får du en härlig upplevelse och den gör dig frisk, lycklig och du känner dig fri
- Sälja skidresan

Vi frågade eleverna vilken punkt som kan vara reklambildens budskap och vilken punkt som inte kan vara bildens budskap? Eleverna skulle också kunna motivera varför de tror att den ena är budskap och varför de inte tror att det andra är budskapet. De fick diskutera frågeställningarna två och två i ca. 2 min. för att de skulle få fram sina tankar om vad som är budskap i förgrunden.

Vi tog sedan upp diskussionen i helklass om vilken punkt som är reklambildens budskap. Vi kom i en diskussion tillsammans fram till att den ovanstående punkten är ett budskap för att det beskriver vad bilden försöker få oss att känna/uppfatta, för att man ska köpa tex. skidor, skidresa eller liknande och just vad som får en att vilja köpa vad bilden är tänkt att sälja är en reklambilds budskap. Den andra punkten säger bara att bilden försöker sälja och det är alltså inte en reklambilds budskap.

Exempel på elevresultat

Nedan beskrivs resultatökning i procentenheter från förtest till eftertest i studiernas olika lektioner

Lektion 1	+28 procentenheter
Lektion 2	+41 procentenheter
Lektion 3a	+31 procentenheter
Lektion 3b	+44 procentenheter

I studien var vi fyra lärare och då fick två av oss genomföra lektion 3 i två olika grupper. Vi passade då på att testa lite olika i dessa lektioner.

Ovan beskrivna variationsmönster användes i lektion 2 & i båda lektion 3, men inte i lektion 1. En skillnad mellan lektion 3a och lektion 3b, var att vi i lektion 3a ej inledde lektionen med att eleverna fick göra en "svår" uppgift som testade vad de kunde om hela lärandeobjektet, vilket vi gjorde i lektion 3b. Se under Tänkt lektion 4 hur vi skulle velat utveckla lektion 3a.

Tänkt lektion 4

I lektion 3a hade vi velat börja lektionen med en "svår" uppgift som i lektion 3b, då vi såg att det kan vara en anledning till att vi fått ett större lärande i den lektionen. Svårighetsgraden på uppgiften hade vi designat så att den tangerade förståelse för hela lärandeobjektet. Vi tror att en sådan uppgift gör att eleverna får sina tankar om lärandeobjektet i förgrunden, det skapas ett behov av att lära när eleverna inser att de inte kan lösa uppgiften och om vi dessutom kan avsluta lektionen med en liknande uppgift kan vi synliggöra lärandet för eleverna och vi undervisar i lektionen med strukturen Helhet, Delar, Helhet.

Exempel på lärarresultat

Viktigt att verkligen avgränsa det man vill att eleverna ska lära för att de på djupet ska ha möjlighet att göra det! Man kan avgränsa antingen det direkta (vad som ska läras) och det indirekta (vad som ska göras med vad) lärandeobjektet eller båda, ifall det behövs.

Det är viktigt både före och under lektionerna att försöka komma på de kritiska aspekterna som behövs för att eleverna ska förstå lärandeobjektet. I planeringen kan ta hjälp av frågorna: Vad måste man kunna för att förstå lärandeobjektet och vilka uppfattningar kan eleverna ha om det som ska läras

Ofta i lektionerna visar/har vi en genomgång först om en strategi vi vill att eleverna ska lära sig och sedan får eleverna "färdighetsträna" att använda den i olika exempel. Detta kan skapa en uppfattning och kultur för eleverna att det är på ett sätt saker kan lösas, samt förstås vilket kan bidra till att eleverna har lättare att hitta direkta svar men svårare att motivera, resonera osv. och ta olika perspektiv. Vi kan istället försöka låta eleverna jobba med olika perspektiv/sätt/strategier att lösa problem med men hålla exemplet konstant. Detta kan bidra till att de får träna på att ta olika perspektiv och där många olika saker kan vara rätt, men tex. olika effektivt.

Vi ställer inte så många ledande frågor längre, nu ger vi dem oftare någon "svår" fråga/uppgift och så utgår vi från deras svar/lösning och behandlar dessa tex. med kontraster

Det finns många fördelar med att använda "svårare" frågor/uppgifter varav några är: att då har vi chansen att synliggöra lärandet för eleverna och vi har möjlighet att leta uppfattningar eleverna har om det som ska läras och därmed kunna göra en formativ bedömning.

Det är viktigt att undervisa om principen istället för exemplen, då blir det sedan enklare att klara av alla exempel

För att kunna göra en bra kontrast måste det finnas en samtidighet av två saker där det som skiljer dem åt är det kritiska som ska urskiljas. Då har eleverna möjlighet att urskilja den kritiska aspekt vi vill behandla/undervisa om just då. Om det går för lång tid emellan exemplen som ska jämföras i en kontrast är det svårt att jämföra och urskilja skillnaden (den kritiska aspekten) mellan exemplen.

Vi reflekterar nu mer under och efter lektioner över vad som varit möjligt att lära sig i undervisningens specifika och olika moment

Viktigt att inte "dansa" för mycket med våra elever innehållsmässigt☺!

Handledare

Henrik Hansson